

Kjak

Finnur Johansen

Eldradagur í Vági 2011

Siðurer, at pensionistafeløgini halda eldradag einaferð um árið, og hesir eldradagar verða hildnir ymsa staðni í landinum. Í 2011 varð eldradagurin hildin í Vági, leygardagin 6. august 2011, og tað vóru bæði pensionistafeløgini í oynni, Vágs Pensionistafelag og Pensionistafelagið Høfn, sum saman við landsfelagnum skipaðu fyri eldradegnum.

Meiri enn 300 pensionistar úr øllum landinu vóru komnir saman í høllini í Vági henda dagin. Pensionistar úr Vágum, Eysturoynni og aðrastaðni frá høvdu bussar við suður, fleiri vóru farnir suður dagin fyri og høvdu fingið sær innivist í Lopra ella aðrastaðni í oynni. Tað vóru heldur ikki øll, ið fóru norður aftur sama kvøldið, men bíðaðu til sunnudagin, og tað vóru tey, ið ikki fóru avstað aftur fyrr enn mánadagin.

Nakrir av luttakarunum úr Havn, onkrir sum høvdu bil við fóru suður fríggjadagin, men tey flestu úr Havn fóru suður leygarmorgunin klokkan sjey við Smyrli, tað frálíka skipið, sum suðuroyingar hava fingið. Vit úr Havn høvdu ikki buss við, men vit høvdu boðað Bygdaleiðum frá hvussu nógv við vóru, og vit avtalaðu við buss-eigara um at flyta okkum millum støðini í Vági, sum vit vitjaðu.

Tá ið luttakararnir vóru savnaðir, beyð Ingeborg Wenningstedt Jacobsen, formaður í Vágs Pensionistafelag, vælkomnið, og fólk at fáa sær morgunmat, og Jógvan Krosslá, varaborgarstjóri flutti fram røðu.

Um 10-tíðina fór sangkór at singja fyri luttakarunum, ætlanin var at tað skuldi vera eitt manskór, men feritíð var, og nógv fólk vóru burtur, so í staðin var tað ein úrdráttur úr sangkórinum Ljómi, ið sang, men tað gjørdi tað ikki verri. Eftir tað helt Siri Stenberg gestarøðu. Sjálvur las eg søguna um tá ið vágssluppin Traveller varð søkt á Føroya Banka í 1917, og sum eg sjálvur hevði skrivað eftir frásøgn frá Doriusi

Jacobsen, ið var bestimaður við Traveller, tá ið hon varð søkt.

Eftir skránni skuldi verða farið út á Garðabrúgv klokkan 11, har grindabátarnir vórðu vístir fram, og tá var bussurin, vit høvdu avtalu við, til reiðar á Eiðinum. Tað vóru tó ikki bara grindabátarnir at síggja heima í bygdini, tí í gamla skúlanum á Oyralagi eru skipað bygðasavn og onnur søvn, og tað var ikki uttan áhuga.

Eg havi ikki gingið í skúlanum í Tippinum, sum var tikin í nýtslu í 1951, eg havn bara gingið í gamla skúlanum á Oyralagi, men eg má siga, at í mínum hugaheimi var hann væl rúmligari, enn nú eg sá hann aftur, meira enn tvey mannaminni seinni.

Í gamla skúlanum, sum upprunaliga er múraður upp í 1884, har ein timburhædd seinni varð sett omaná, vóru fyra skúlastovur, og tær vóru róptar: “vestara uppiá”, “uttara uppiá”, “vestara niðri undir” og “uttara niðri undir”. Harumframt vóru skúlastovur í øðrum húsum í grannalagnum.

Vestara uppiá var tann størsta skúlastovan, har vóru fyrstu klassarnir, og har var eisini morgunsangur. Einar Skaalum, ið var ógvuliga musikalskur, skipaði sangin, og Johan Djurhuus, skúlastjóri, bað faðirvår, og tá skúlastjóriin ikki var við, var tað Einar Skaalum sum bað. Johan Djurhuus bað “faðirvår”, men Einar Skaalum bað “fadervor”. Einar Skaalum var eisini ein góður frásøgumaður, og hugtakandi var at lurta, ikki minst, tá hann segði frá norrønu mytologiini.

Áhugavert var at síggja framsýningina, sum Poul í Garði Niclassen hevði skipað við modelskipum hann sjálvur hevði gjørt og um Vág undir seinna heimsbardaga. Framsýningin var í vestara klassa niðri undir, og eg kom at hugsa um, at her vóru vit, tá ið eg gekk í fyrsta real, og eg minnst lærarar vit høvdu, fyrst Torkil Beder og seinni Eivind Vilhelm. Hvørgin

teirra var prestur tá. Hetta var í 1945, Torkil Beder hevði gingið og bíðað eftir at koma til Danmarkar at lesa, og Eivind Vilhelm, sum hevði verið í Danmark stríðsárini, var komin heim eitt skifti, nú hann hevði verið burturi so leingi.

Læraraverilsí var vorðið til fyrrum, ikki tí at tað, tað eg minnst, varð brúkt so nógv, í frikorterinum gingu læraranir aftur og fram á skúlalagnum, læraraverilsíð varð bara brúkt, tá ikki var verandi úti fyri veður.

Vit vóru eisini inni á Ruth Smith savninum.

Niðri á Garðabrúgv hjá grindabátunum var eg ikki, tú náddi ikki alt. Grindabátarnar kenni eg væl, vit høvdu grindapart á Svaninum, og tað býtið fór fram eitt sindur øðrvísi enn á øðrum bátum. Vanligt var at partarnir, ið býtt varð í, vórðu mettir. Fyrst varð býtt í tveir ella fyra partar og so vórðu teir býttir í helvt og so framvegis. Á Svaninum vórðu tær regluligu spikfjósirnar, tað er frá kúluni og aftur á hamarstjolin og teir regluligu tvøstlutirnir vígaðir. So varð roknað út hvussu nógv var til hvørt fólk, og síðani varð býtt til hvørt húski. Og so var umráðandi at fáa alt í laka sum skjótast, ikki minst spikið, sum hvørki mátti fáa ljós ella luft fyri ikki at trána. So vóru tað aðrir partar av spikinum, rustin og annað, og beinagrindin, rivjabein, herðabløð og annað. Tað var lagt í hvør sína rúgvu, og tá fólk tóku upp sín part, tóku tey so nógv av rustinu og av beinagrindini, sum hósakiligt var.

Eftir vitjanina í gamla skúlanum og søvnunum har varð farið vestur aftur í høllini á Eiðinum, har fólk fingudøgurða klokkan 13. Tað er ikki sum at siga tað, at gera døgurða til meira en 300 fólk, men tú fært ikki hvørja ferð so góða fleskasteik, sum vit finguhenda eldradagin í Vági.

Á skránni var eisini ein stuttur túrur vestur á Eiðið klokkan 14.30, her var hugsað

um lendingina har vesturi, og eg veit, at nøkur vóru har vesturi. Eg havið talað við fleiri, ið róðu út av Vágseiði í fyrru helvt av tjúgundu öld og fólk, ið arbeidu har, eisini havi eg sjálvur arbeitt har, so eg hevðu nógv eg kundi sagt frá um alt tað virksema har var fyri einum tveimum mannaminum síðani, men av ymsum grundum, millum annað tí at eg hevði átakið mær at skipa fyri flutninginum millum støðini vit vitjaðu, vóru tað ikki stundur til tað hesa ferð.

Av somu grundum eydnadist mær heldur ikki at síggja nýggja røktarheimið,

sum eg hevði ætlað. Tað, sum hevur undrað meg, er at fólk valdu eitt røktarheim fram um ein útbúgvingarstovn. Ikki tí, tey óhjálpu skulu hava tað gott, og tey skulu hava tað upp aftur betri, enn tey hava tað nú, men eg vildi hildið at hugsað átti at verið um ungdomin og framtíðina. Kanska er tað nostalgi, men sum uppvaksin á staðnum, hevði eg droymt um, hóast nógv virksema var á Tvøroyri, so skuldi Vágur vera útbúgvingarstaðið, universitetsbýurin í Suðuroy. Havast má í huga, at tað eru tveir býir í Suðuroynni, og at Vágssfjørður er tann

fjørðurin í Suðuroy, har flest fólk búgva.

Flestu norðanfjørðsfólk fóru norður aftur við Smyrli, sum fór av Krambatanga klokkan hávgum sjey, og vit høvdu avtalað við Bygdaleiðir um at koma vestur á Eiðið eftir okkum klokkan hávgum sex. Veðrið var gott norður, Smyril gronaði eitt sindur um Suðuroyarfjørð, men komin norður móti Lítlu Dímun varð púra slætt. Vit komu á Havnina fyri klokkan hávgum níggju, og fóru hvør til sitt. Vit vóru vorðin eina uppliving ríkari suðuri í Vági, og ein góður dagur var komin at enda.

HR-løgfrøði

- fyri allar leiðarar

10,17

hevur skeiðið fingið í miðal eftir 13'skalinum

Ein neyðug útbúgving fyri teg, sum er leiðari og hevur starvsfólkaábyrd ella er í einum HR-starvi. Ikki minst fyri teg sum er nýggjur í leiðarastarvinum.

- Trý modul sum gera teg førn at taka avgerandi og røttu avgerðirnar í starvsfólkamálum.

Løgfrøðilig vitan og kunnleiki til galdandi krøv, lógir og reglur er avgerandi fyri eina fyrritøku ella stovn. Hevur tú ikki neyðugu vitanina, kann tað lættliga ganga galið – og javnan við stórum avleiðingum. HR-løgfrøði er týðandi og viðkomandi fyri allar leiðarar. Hevur tú tí starvsfólkaábyrgd so er hetta ein útbúgving fyri teg.

Á skránni

- Setanarsáttmálar, eisini stjórasáttmálar og tíðaravmarkaðar sáttmálar
- Lønar- og eftirlønarviðurskifti
- Setanarklausular
- Immateriell rættindi, tagnarskyldu og vinnuloyndómar
- Yvirvaking og eftiransing av starvsfólki og um KT-reglur
- Arbeidsumhvørvi, sjúkrafráveru, diskriminátión, barnsburð og frítíð
- Uppsøgn, fráfarir og endurgjald

3 dagar
30. nov. - 07. des. - 13. des. 2011

Tilmelding
Tilmelding og les meira um skeiðið á heimasíðu okkara, www.synergi.fo, ella ring 32BELL (322355).

Fyrrverandi luttakari:

“Eg vil avgjørt mæla øllum leiðarum at luttaka á hesari útbúgvingini...”

Synergi - Tvørgøta 13 - 100 Tórshavn - www.synergi.fo - 32BELL (322355)